

37 Ward Llangynnwr, Uned Polisi Pen-sarn

37.1 Disgrifiad o'r ardal

Saif Uned Polisi Pen-sarn ar lan ddeheuol afon Tywi yng Nghaerfyrddin ac ynddi ceir unedau manwerthu yn bennaf. Mae'r ardal ar orlifer a chaiff ei hamddiffyn gan wal rhag llifogydd.

Cafwyd problemau pan fo'r afon yn orlawn ac na all dŵr wyneb lifo i afon Tywi. Gall afon Tywi aros yn uchel am nifer o ddiwrnodau gan atal dŵr wyneb rhag gollwng a chan alw am waith pwmpio er mwyn atal llifogydd.

37.2 Pam y mae'r ardal hon yn Uned Polisi Perygl Llifogydd?

Mae'r Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddarau (Asiantaeth yr Amgylchedd, 2013) yn nodi'r ardal hon fel un sydd mewn perygl llifogydd. Mae'r mapiau llifogydd o ddŵr wyneb hyn yn ddefnyddiol o ran nodi'r perygl llifogydd o gyrsiau dŵr bach. Bydd mapiau llifogydd dŵr wyneb yn tanamcangyfrif y llifogydd yn yr ardal hon oherwydd nad ydynt yn cyfrifo am y rhyngweithio rhwng y Brif Afon a llifoedd dŵr wyneb.

37.3 Enghreifftiau o lifogydd

Cafwyd llifogydd yn yr ardal hon yn rheolaidd ond dim ond pan fo Prif Afon Tywi yn orlawn. Gwelwyd y rhai mwyaf helaeth yn 1987 pan lifodd afon Tywi dros yr amddiffynfeydd rhag llifogydd a chafwyd llifogydd bron 2m o ddyfnder yn yr ardal.

Yn 2018 gwelwyd llifogydd helaeth ym Mhen-sarn wrth i ddŵr lifo dros ran o'r wal. Ni chafwyd llifogydd mewn unrhyw anheddau (ac eithrio mewn seleri) ond effeithiwyd ar nifer o fusnesau.

Yn achos y llifogydd yn 2004 canfuwyd bod dŵr wedi gallu mynd i mewn i gwlfwr ar ochr yr afon i'r amddiffynfa rhag llifogydd a llifo trwy hwn o dan y wal amddiffyn rhag llifogydd. Mae hyn wedi cael ei unioni ond mae'n debyg bod ffynonellau eraill llifoedd o'r afon.

Mae pwmp parhaol wedi'i osod yn gyfagos i Bont Caerfyrddin ond ym mis Hydref 2018 nid oedd hwn yn ddigon i atal llifogydd.

		
Llifogydd ar Heol Pen-sarn 2004	Afon Tywi yn orlawn gyda'r pwmp llifogydd ar waith yn y cefndir	Llifogydd 1987 (Prif Afon)

37.4 Gwaith cyfalaf ar amddiffynfeydd rhag llifogydd wedi'i gyflawni gan Gyngor Sir Caerfyrddin

Mewn cydweithrediad ag Asiantaeth yr Amgylchedd, gosod pwmp llifogydd yn gyfagos i Bont Caerfyrddin.

37.5 Asedau amddiffyn rhag llifogydd

Wal amddiffyn rhag llifogydd CNC.

Gorsaf Bwmpio Pen-sarn - gosodwyd gan Asiantaeth yr Amgylchedd a throsglwyddwyd i Gyngor Sir Caerfyrddin.

37.6 Gwaith a chynnal a chadw rheolaidd

Maes	Gwaith a wnaethpwyd / wneir	Pryd
Pen-sarn	Gwasanaethu'r pwmp	Pob blwyddyn

37.7 Gwaith arfaethedig yn y dyfodol

Gwerthuso'r perygl llifogydd cyfun yn yr ardal hon a'r gofynion/gallu o ran pwmp.

Cysylltu â CNC i ganfod unrhyw ollyngiadau o ochr yr afon i'r amddiffynfeydd i ochr y tir.

37.8 Perygl llifogydd

37.8.1 Map 1: Cyfanswm eiddo

Mae Map 1 drosodd yn dangos data ar gyfanswm yr eiddo sydd mewn perygl llifogydd. Gall y cyfanswm eiddo gynnwys anheddau, garejys, mangreoedd masnachol, mangreoedd diwydiannol a strwythurau tebyg.

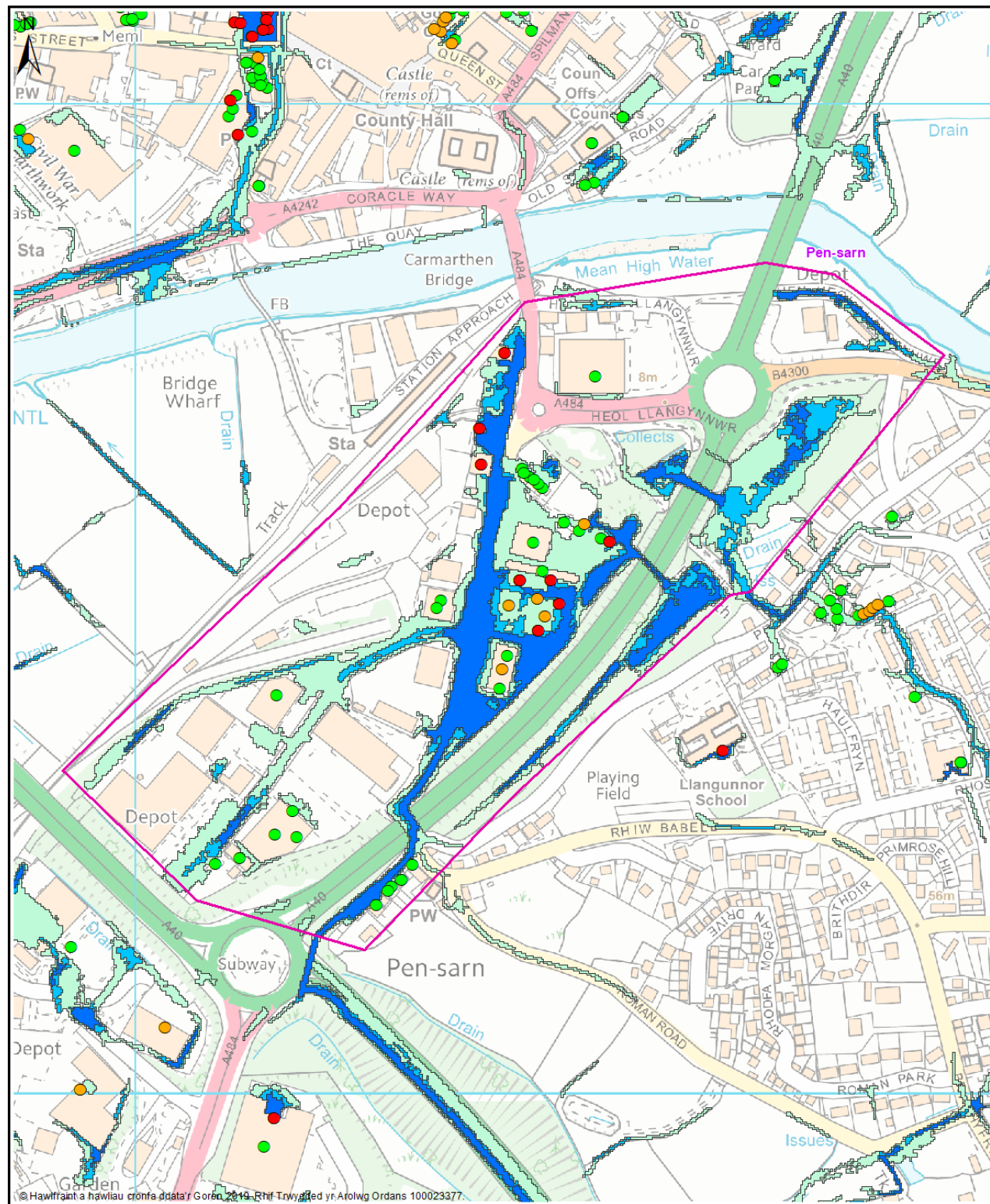
37.8.2 Map 2: Anheddau a Gwasanaethau

Mae Map 2 isod yn dangos data ar yr eiddo preswyl a'r gwasanaethau sydd mewn perygl llifogydd.

37.8.3 Map 3: Cofrestr Cymunedau mewn Perygl

Dyma'r gwaith mapio llifogydd diweddaraf gan Lywodraeth Cymru. Mae'r set ddata hon yn dangos yr holl eiddo sydd mewn perygl o lifogydd dŵr wyneb mewn digwyddiad storm gyda thebygolrwydd o 1 mewn 100.

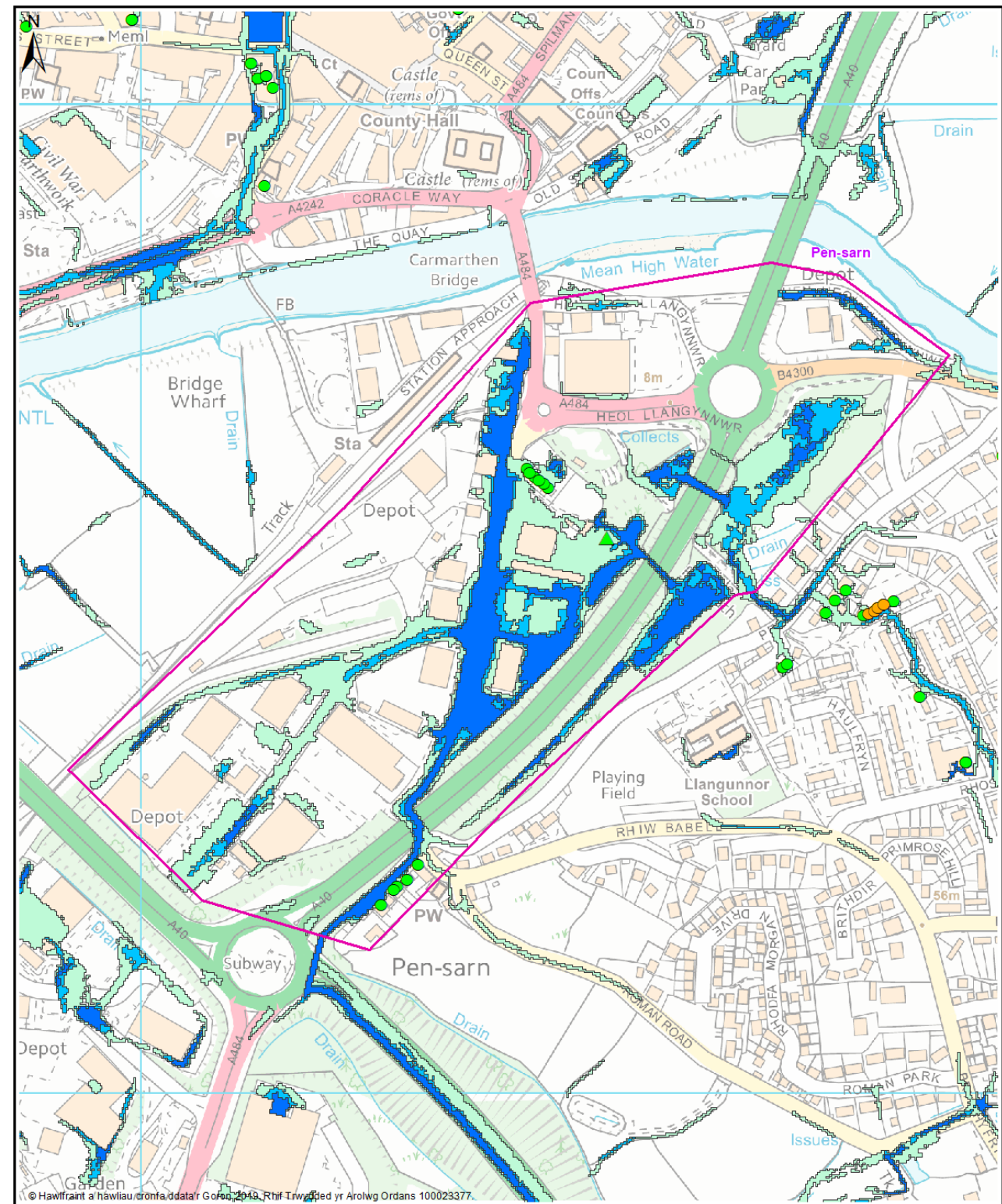
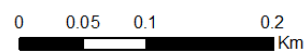
	Nifer yr unedau a nodir fel rhai mewn perygl llifogydd		
	Digwyddiad storm gyda thebygolrwydd o 1 mewn 30	Digwyddiad storm gyda thebygolrwydd o 1 mewn 100	Digwyddiad storm gyda thebygolrwydd o 1 mewn 1000
Map 1 Cyfanswm eiddo	10	15	42
Map 2 Anheddau a Gwasanaethau	0	0	12
Map 3 Cofrestr Cymunedau mewn Perygl	Amh.	8 o ddŵr wyneb 2 o afonydd	Amh.

Map 1 - Pob eiddo Allwedd

Uned Polisi	Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddaru Q30
Amlinell llifogydd dŵr wyneb
Tebygolrwydd digwyddiad stom 1 mewn 30	Q30 Pob dosbarth eiddo
Dynder llifogydd 150mm neu fwy
Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddaru Q100
Amlinell llifogydd dŵr wyneb
Tebygolrwydd digwyddiad stom 1 mewn 100	Q100 Pob dosbarth eiddo
Dynder llifogydd 150mm neu fwy	Q1000 Pob dosbarth eiddo
Dynder llifogydd 150mm neu fwy
Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddaru Q1000
Amlinell llifogydd dŵr wyneb
Tebygolrwydd digwyddiad stom 1 mewn 1000		

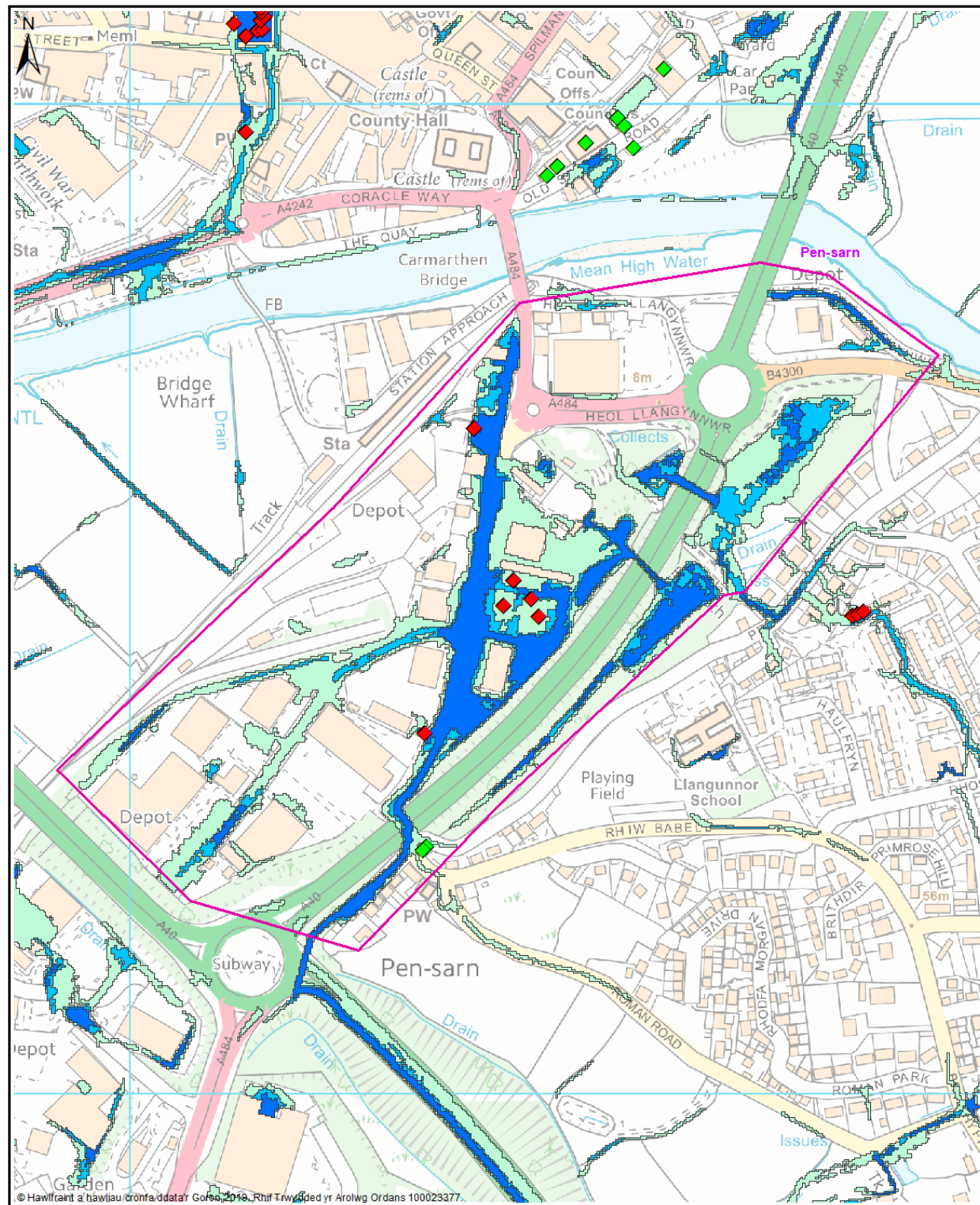
Ward Llangynnwr
Uned Polisi Pen-sarn

Map 2 - Anheddau a Gwasanaethau

Allwedd

Uned Polisi	Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddaru Q30
Amlinell llifogydd dŵr wyneb
Tebygolrwydd digwyddiad stom 1 mewn 30	Q30 - Anheddau
Dynder llifogydd 150mm neu fwy	Q30 - Gwasanaethau
Dynder llifogydd 150mm neu fwy
Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddaru Q100
Amlinell llifogydd dŵr wyneb
Tebygolrwydd digwyddiad stom 1 mewn 100	Q100 - Anheddau
Dynder llifogydd 150mm neu fwy	Q100 - Gwasanaethau
Dynder llifogydd 150mm neu fwy	Q1000 - Gwasanaethau
Dynder llifogydd 150mm neu fwy
Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddaru Q1000
Amlinell llifogydd dŵr wyneb
Tebygolrwydd digwyddiad stom 1 mewn 1000	Q1000 - Anheddau
Dynder llifogydd 150mm neu fwy		

Map 3 - Cofrestr Cymunedau mewn Perygl

Allwedd

Uned Polisi	Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddarau Q30 Aminell llifogydd dŵr wyneb Tebygolrwydd digwyddiad storm 1 mewn 30	Cofrestr - Glaw
Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddarau Q100 Aminell llifogydd dŵr wyneb Tebygolrwydd digwyddiad storm 1 mewn 100	Cofrestr - Afonydd	
Map Llifogydd ar gyfer Dŵr Wyneb wedi'i ddiweddarau Q1000 Aminell llifogydd dŵr wyneb Tebygolrwydd digwyddiad storm 1 mewn 1000		

Ward Llangynnwyr
Uned Polisi Pen-sarn

0 0.05 0.1 0.2 Km